कार्ये श्रद्धा

• (सं०) ज्ञानशेखरः, ईरोड (त.ना.)

कश्चन धनिकः पूर्वं वसति स्म । एकवारं सः कश्चित् स्वप्नम् अपश्यत् । स्वप्ने देवी आगत्य ''मम निमित्तम् एकं मन्दिरं निर्मातु'' इति उक्त्वा अन्तर्हिता अभवत् । धनिकः प्रातः उत्थाय सङ्कल्पितवान् यत् मया देव्याः आज्ञा अवश्यं पालनीया इति । अतः सः मन्दिरं निर्मातुं स्थलस्य अन्वेषणम् आरब्धवान् । समुचितं स्थलं प्राप्तं तेन अल्पे एव काले । तत्र मन्दिरनिर्माणकार्यम् अपि आरब्धम् ।

ततः सः देव्याः मूर्तिं निर्मातुम् उत्तमस्य शिल्पिनः अन्वेषणम् आरब्धवान् । देव्याः अनुग्रहेण कश्चन उत्कृष्टः शिल्पी तेन प्राप्तः ।

धनिकः शिल्पिनं प्रणम्य स्वस्य मनसि देव्याः मूर्तेः यत् स्वरूपम् आसीत् तत् विवृतवान् । तदानुगुण्येन शिल्पी श्रद्धया भक्त्या च मूर्तिनिर्माणकार्यम् आरब्धवान् । मूर्तिनिर्माणकार्यसमापनसमये अनवधानताकारणात् मूर्तेः मुखे लघुः कलङ्कः जातः । तस्य दर्शनात् शिल्पी नितरां खिन्नः । 'मम समग्रः प्रयासः विफलः जातः' इति सः अचिन्तयत् । ततः सः नूतनायाः मूर्तेः निर्माणम् आरब्धवान् ।

केषाञ्चित् दिनानाम् अनन्तरं धनिकः शिल्पिनः समीपम् अगतवान् । तत्र देव्याः मूर्तिद्वयम् आसीत् । एतत् दृष्ट्वा महत् आश्चर्यं प्राप्नुवन् सः धनिकः शिल्पिनम् अपृच्छत् - ''महोदय ! मया तु एकस्याः एव मूर्तेः निर्माणं सूचितम् । अत्र तु मूर्तिद्वयं दृश्यते । किमर्थं मूर्तिद्वयं निर्मितं भवता ?'' इति ।

तदा शिल्पी अकथयत् - ''महाशय ! प्रथममूर्तेः मुखे एकः लघुः कलङ्कः जातः अनवधानताकारणात् । अतः मया नूतना मूर्तिः निर्मिता'' इति ।

तत् श्रुत्वा धनिकः पुनः अवदत् - ''को वा पश्येत् तं लघुं कलङ्कम् ? सूक्ष्मदर्शनात् अपि मया तु कस्याञ्चिदपि मूर्तौ कोऽपि कलङ्कः न लक्षितः एव !'' इति ।

तदा शिल्पी अवदत् - ''महाशय ! अन्यः पश्यति वा न वा, किन्तु अहं यदा पश्यामि तदा मम मनसि तत् कलङ्कयुतं मुखमेव तिष्ठति, न तु देव्याः प्रसन्नतापूर्णं निष्कलङ्कं मुखम् । मनःसाक्ष्यविरोधिकार्यं कर्तुं न अर्हामि अहम् । अतः एव अपरा मूर्तिः निर्मिता मया । कलङ्करहितायाः देवीमूर्तेः प्रतिष्ठापनं जातं चेदेव मम तृप्तिः भवेत्, न अन्यथा ।''

धनिकः तस्य विशिष्टस्य शिल्पिनः कार्यश्रद्धां दृष्ट्वा नितराम् आश्चर्यान्वितः अभवत् ।